

Vinařské centrum Sádek

Jediné vinohrady v kraji Vysočina

Ing. Lubomír Lampíř; Vinařství Sádek, Kojetice na Moravě

Ing. František Muška, Ph.D.; Státní rostlinolékařská správa, Brno

Vinařství Sádek se nachází v katastru obce Kojetice na Moravě (bývalý okres Třebíč, nadmořská výška 420–480 m. n. m.). Vinohrady jsou pod hradem Sádek chráněné ze tří stran lesem. Pro pěstování révy vinné jsou zde velmi dobré podmínky. Toto vinařství náleží do viniční trati „Pod Sádkiem“ ve vinařské obci Kojetice na Moravě a uzavírá Jaroměřickou kotlinu. Celá viniční trať má 20 ha, osázeno je 3,5 ha. Obec Kojetice na Moravě náleží k tzv. Jevišovické pahorkatině. Uvedené vinařství se řadí do podoblasti Znojemská, oblast Morava. Obec Kojetice na Moravě, kde se nachází viniční trať Sádek, patří do "Sdružení vinařských obcí Znojemska". Poloha jižní, průměrná roční teplota 8,7 stupňů, expozice jižní, střední svah.

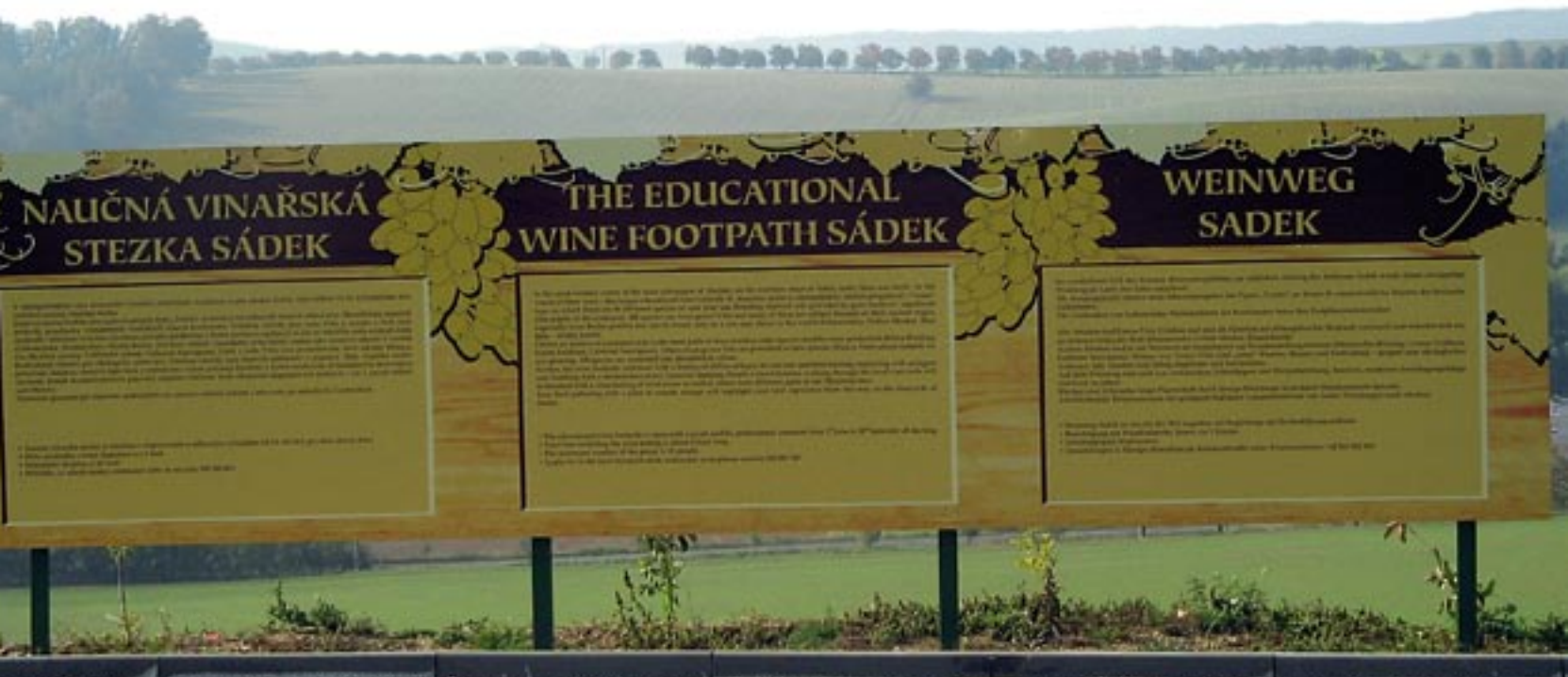
První písemná zpráva o Sádce je z roku 1214. V historii je znám pod německým názvem Ungersberg (Uherský hrad). Za jeden z nejvýznamnějších mezníků v historii tohoto hradu lze považovat rok 1312. Zdejší pán Jimram Ungersberg odmítl Jana Lucemburského uznat jako českého krále a zároveň napadal okolní vesnice (např. Rokytnici nad Rokytinou). Historické prameny uvádí, že král Jan vzal hradby útokem.

Ovšem historie uvádí i radostnější zprávy. V Zemském archivu v Brně je k dispozici stará vojenská mapa z roku 1732, která je v němčině a jedná se prakticky o první zmapování sídel, terénů a polností v našem kraji. U Sádeckého dvora jsou uvedeny rozsáhlé vinice, které v uvedenou dobu měly větší rozlohu, než kterou zabíraly domy v Kojeticích. Postupem času ovšem vinohrady ustupovaly jiným plodinám a tato vinařská tradice byla téměř zapomenuta.

V roce 1987 se začala psát novodobá historie vinařství pod Sádkiem. Bylo provedeno odstranění náletových dřevin (šípky, ořešáky atd.). Následně bylo provedeno zúrodnění pomocí luskovinoobilní směsky a rigolace. První výsadba byla provedena ve spolupráci se SZP Jižní Morava ve Velkých Bílovicích v roce 1989, kdy bylo vysázeno 334 keřů révy vinné. Jednalo se o rezistentní odrůdy EC-34, F6, F2, Freiminer Juniorod šlechtitelů z oddělení "Rezistant" z Velkých Bílovic - Ing. Michlovského, Ing. Mádla, Ing. Sedla. Následně uvádíme časový přehled výsadeb jednotlivých odrůd.

Další výsadba byla v roce 1992 v těsném sousedství původní, a to na pergolách, kdy byla vysazena odrůda Gročanka ze srbské Vojvodiny (150 ks). V roce 1995 bylo vysazeno 160 keřů odrůd Hibernál, Festivalnyj, Freiminer pro ekologickou vinici.

Největší výsadba byla provedena v roce 1999, kdy bylo před hotelem vysazeno 4 331 keřů 18 odrůd (Müller Thurgau, Irsay Oliver, Rulandské bílé, Chardonnay, Aurelius, Neuburské, Modrý Portugal, Malverina, Freiminer, Hibernál, Orion, Prima, Golubok, Demetra, Muškát Moravský, Hibia, Muškát Oděský). Následně v roce 2001 byly vysazeny pásy stolní odrůdy Arcadia kolem vinic (128 ks). V roce 2003 byla vysazena stolní odrůda RW 10 z vinařského institutu v Eisenstadtu v Rakousku - země Burgenland a také Rulandské bílé. V roce 2004 byl vysazen „spodní velký vinohrad“ s odrůdami Saugvinon, Rulandské šedé a Rulandské bílé. V tomto roce byl ještě vysazen vinohrad směrem k Babicím s odrůdou Rulandské bílé (661 hlav). Celkový počet keřů révy vinné je přibližně 12 000. Vedení je rýnsko-hesenské, střední.

Návštěvník se může také seznámit se způsoby řezu révy vinné. Je zde ukázka 14 způsobů

1. Dvouposchodové vedení Thomery
2. Vertiko
3. Gobelet
4. Guyotův řez
5. Jednoramenný kordon
6. Jednoramenný kordon s řezem Sylvoz
7. JHO - Jugum
8. Pergola Trentina
9. Rýnsko - hesenské vedení
10. Srdcový řez
11. Šikmý kordon
12. Vedení GDC - Geneva Double Courtain
13. Vedení na hlavu
14. Vějířovitá palmeta

V roce 2005 byla vysazena naučná vinařská stezka s celkem 40 odrůdami: Frankovka modrá, Dornfelder, Muškát ottonel, Blauburger, Rýnský Ryzlink, Cabernet Sauvignon, Rulandské bílé, Merlot, Chardonnay, Svatovavřínecké, Veltlínské zelené, Bianca, Rulandské modré, Rulandské šedé, Kerner, Petra, Ortlibské žluté, Scheurebe, Malbec, Portugalské bílé, Damascenka, Čabaňská perla, Muškát žlutý, Kadarka modrá, Veltlínské červenobílé, Prauchtraube, Modrý Janek, Vitra, Kamenoružák bílý, Semillon, Malinger, Arkadia, Bouvierův hrozen, Festivalnyj, Lagrein Dunkel, Královna vinohradu, Irsai Oliver, Prima, Agni, RW 10.

Tato vinařská stezka byla pro veřejnost slavnostně otevřena 1. 6. 2007. Jejím výchozím bodem jsou agátové pergoly typu „Trento“, na které je vyvedeno 40 různých odrůd révy. Množitelství materiál poskytl genobanký významných vinařských ústavů kontinentu. Všechny odrůdy jsou rodu *Vitis* a mnohé z nich jsou ojedinělé vzhledem ke

svému dávnému původu, především z *Proles pontica* a nacházejí se jen na několika málo místech světa (Damascenka, Muškát žlutý, Modrý Janek). Jiné jsou většinou vinařského světa běžně známy jako moštové odrůdy k výrobě vín (Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené, Cabernet Sauvignon). Další z rodu *Vitis* jsou prezentovány nové odrůdy (Bianca, Festivalnyj) vhodné pro ekologické pěstování. Všechny odrůdy jsou barevně zobrazeny a popsány. Dále vinařská stezka pokračuje ukázkou různých typů řezu a vedení révy vinné, počínaje kordony a konče moderním dvouetážovým ženevským závěsem. Téměř dvoukilometrové putování zdejšími vinicemi je ukončeno degustací vín místních i vín z jiných oblastí naší Moravy.

Součástí vinohradů jsou sklepy, kde se zpracovává 200 hektolitrů převážně bílého vína. V areálu se nachází vinařské a kulturní centrum, včetně hotelu. Toto centrum bylo postaveno v letech 2002–2003. O významu této stavby svědčí, že byla podpořena z programu SAPARD.

Za jednu z hlavních novinek vinařství Sádek lze považovat nové víno. Jeho název vznikl po posledním majiteli sádeckého panství hraběti Chorinském. Jedná se o mohutné, červené suché víno, kterému jeho sytost a barvu dodala odrůda Cabernet Sauvignon. Tato odrůda vznikla z Cabernetu Franc opylením odrůdy Sauvignon. Této odrůdy je v našem víně 80 % a je typické vyšším množstvím taninů, granátovou barvou a vůní malin a fialek. Pěstuje se nejvíce v oblasti St. Emillion v Bordeaux. Čím více na jih, tím je Cabernet Sauvignon mohutnější. K této odrůdě, kterou jsme dovezli ze španělské Andalusie, z oblasti světoznámého přístavu Cadiz, byla přidána naše sádecká odrůda Medina, která byla původně vyšlechtěna v Maďarsku. Je rezistentní a základem je francouzská odrůda Medoc (SV 12 286×Medoc Noir) -maďarsky Egri Csillagok. Je vysoce raná a ovocná a je pro ni typické, že je vhodná ke kupážím. Tato vynikající kupáž zraje v barikových sudech z francouzského dubu po dobu 6 měsíců a dala výsledné víno, které je charakterem po Cabernetu a ty-

pičnosti po bariku, tj. černý rybíz, cedr, grafit s dochutí kávy a doutníku. Odrůda Medina mu dává ovocnou divokost. Má neuvěřitelně vysokou hustotu a extrakt. Je vhodné na delší naležení v lahvích. Víno si můžete zakoupit ve Vinařském a kulturním centru Sádek.

Vinařské centrum Sádek se stalo kulturním a společenským centrem našeho kraje. Postupně se provádí i revitalizace okolí Sádka. Mimo jiné v roce 2006 byla zdejší lípa zvolena stromem roku. V roce 2006 jej navštívilo 17 000 turistů. Snažíme se obnovit zdejší tradice, na které se mnohdy již zapomělo. Vždyť v nedaleké Rokytnici nad Rokytnou byl ještě v 17. století pivovar a lze předpokládat, že se zde pěstoval i chmel. Zájemcům o vinařské centrum doporučujeme internetové stránky <http://www.vinohrady-sadek.cz>, na této adrese jsou kontakty pro objednání na vinařskou stezku a informace o programu.

☞

Evidujete použití hnojiv? Nabízíme přehledný sešit pro evidenci použitých hnojiv www.agromanual.cz Právní úprava platná od 1. 5. 2007